

Apmācību programma
„Zinu! Protu! Varu! Iemaņas veiksmīgai saskarsmei”-
inovatīvs sociālais pakalpojums ģimenēm ar bērniem, kurās vismaz kāds no vecākiem
atrodas ārzemēs
Projekta Nr. 2012.EEZ/PP/1/MIC/115

Metodiskie materiāli skolotājiem un sociālajiem pedagogiem

10. nodarbības plāns: „Mācāmies atrast kompromisus”

Rīga, 2014

10. nodarbība: „Mācāmies atrast kompromisus”

Mērķi:

- Iepazīstināt bērnus ar konflikta iemesliem un risināšanas iespējām;
- Mācīt bērniem saprast konfliktējošo pušu intereses un meklēt iespēju konstruktīvi atrisināt problēmu;
- Palīdzēt apgūt prasmes konstruktīvi risināt konfliktu.

Nodarbības plāns	Nodarbības gaita
1. Sasveicināšanās. Iesildīšanās.	
2. Iepriekšējā nodarbībā iegūto zināšanu nostiprināšana. Pārrunas par mājas darba izpildi.	Mājas darba izpildes apspriešana. Bērni (pēc vēlēšanās) pastāsta par to, kā viņi kopā ar vecākiem pildīja mājas darbu. - <i>Kurš no vecākiem ņēma līdzdalību mājas darba izpildē?</i> - <i>Kā veicās ar darbu?</i> - <i>Kas bija viegli?</i> - <i>Kas radīja grūtības darba izpildē?</i>
3. Iepazīšanās ar jaunās tēmas materiāliem.	Iepazīšanās ar jauno tēmu. Iespējamie jautājumi diskusijai: - <i>Kas tas ir konflikts?</i> Dalībniekiem piedāvā uzrakstīt uz nelielas lapas konflikta aprakstu („Konflikts - tas ir...”) Pēc tam improvizētā „konfliktu grozā”(kaste, cepure, soma)

	<p> tiek saliktas lapiņas un sajauktas. Tad katrs dalībnieks paņem pa vienai lapiņai un nolasa uzrakstīto. Tādā veidā var izveidot konflikta definīciju. Pēc tam, kad visi kopā ir formulējuši „kas ir konflikts”, var analizēt, kā cilvēki izvedas konflikta situācijās.</p> <p>Jautājums diskusijai: - <i>Kā cilvēki izturas konflikta situācijās?</i></p> <p>Par pamatu analīzei cilvēku uzvedības tipiem konfliktā situācijā var izmantot K. Thomas piedāvāto klasifikāciju. Psihologs K.Thomas klasificējis visus uzvedības veidus konfliktā pēc diviem kritērijiem: cilvēka vēlmi aizstāvēt savas intereses un cilvēka vēlme apsvērt citu personu intereses. Pamatojoties uz šiem kritērijiem, K. Thomas iedalīja piecus galvenos uzvedību veidus konflikta situācijās. Ērtības labad, tie nosaukti kā dzīvnieku tēli:</p> <p>I Sacensības (konkurence), panākt savas intereses jebkurā veidā – „haizivs”;</p> <p>II Pielāgošanās, kaitējot savām interesēm- «plīša lācītis»;</p> <p>III Izvairīšanās - «bruņurupucis»;</p> <p>IV Kompromiss - pirmā vietā savas intereses, bet nenoliedz arī citu personu intereses - «lapsa»;</p> <p>V Sadarbība uz konstruktīvu konflikta risināšanu - «pūce».</p> <p>Lomu spēle „Svētku pīrāgs”. Bērni izspēlē pīrāga dalīšanu, kur uzskatāmā veidā demonstrē pamatpozīcijas konfliktā.</p> <p>1.Apspriešana.</p> <p>- <i>Kādu pozīciju jūs izmantotu, ja vajadzētu šādā kompānijā dalīt pīrāgu?</i></p> <p>- <i>Kura stratēģija jums šķiet visveiksmīgākā?</i></p> <p>- <i>Kura ir zaudētāja?</i></p> <p>2.Secinājumi. Svarīgi ir likt saprast, ka katram no uzvedības veidiem ir gan plusi, gan mīnusi. Tas, kas var noderēt vienā konflikta situācijā, var</p>
--	---

	nederēt citā. Lai konstruktīvi pārvarētu konfliktus, vajag izvēlēties to uzvedības veidu, kurš optimālāk palīdz atrisināt konkrēto situāciju
4. Praktiskā daļa. Spēles –vingrinājumi jauno prasmju attīstīšanai un nostiprināšanai.	Spēles, kurās dalībnieki aizstāv savu viedokli, spēj pārliecināt citus par sava viedokļa pareizību un rast kompromisu starp dažādiem viedokļiem. Piemēram, spēles: «Cietušie pēc vētras », «Vientuļā sala» vai "Gaisa balons". Spēļu rezultātu apspriešana: - <i>Kas bija vieglāk, palikt pie sava lēmuma vai piekrist citiem?</i> - <i>No kā vairāk veidojās konflikti (strīdi)?</i> - <i>Kā jūs nonācāt līdz kopīgam lēmumam?</i>
5. Kopsavilkums.	Formulē un ieraksta secinājumus, par to, ko zina, ko prot, ko var. Iespējamie atbilžu varianti: ZINU! - es uzzināju, kāpēc rodas konflikti; - es uzzināju, galvenos konflikta uzvedības veidus; - es uzzināju, kas ir taktika un stratēģija un, kā tas izpaužas konflikta situācijā. PROTU! - es protu saprast konflikta būtību un ieraudzīt konflikta cēloņus; - es protu paskatīties uz konfliktu, kā domstarpību izskaidrošanas līdzekli; - es protu ieraudzīt konflikta situācijas pozitīvās puses. VARU! - es varu saprast konflikta cēloņus; - es varu tikt galā ar konflikta situāciju; - es varu izvēlēties labāko uzvedības stratēģiju, atkarībā no konflikta situācijas; - es varu konstruktīvi atrisināt konfliktu.
6. Mājas darba izskaidrošana.	Tiek dota konkrēta dzīves situācija, vajag apskatīt visus piecu uzvedības veidus konflikta situācijā. Pamatot, kura no šīm stratēģijām ir veiksmīgākā.

7. noslēgums.	Nodarbības	Draudzības rituāls „Paldies par jauko dienu!” (K.W. Vopel).
------------------	------------	---

Metodisko materiālu sagatavošanai tiek izmantota sekojoša literatūra:

1. A. Faber, E. Mazlish, *How to talk so Kids will listen & Listen so Kids will talk* (New York, USA: Scribner, 1980)
2. J. G. Miller, K. G. Miller, *Parenting the QBQ Way. How to be an Outstanding Parent and Raise Great Kids Using the Power of Personal Accountability* (New York, USA: Putnam Adult, 2012)
3. R. Dreikurs, V. Stolz, *Happy Children a Challenge to Parents* (New York, USA: HarperCollins Publishers Ltd, 1975)
4. A. Matthews, *Follow your heart. Finding purpose in your Life and Work* (New York, USA: Seashell, 1997)
5. H. G. Ginott, *Between Parent and Child* (New York, USA: Harmony, 1965)
6. C. Reznick, *The Power of your Child's Imagination* (New York, USA: Perigee Trade, 2009)
7. MHS Inc, *Emotional Intelligence Activities Ages 8-10* (London, UK: MHS Inc, 2003)
8. K. W. Vopel, *Interaktionsspiele für die Grundschule: Kinder können kooperieren, 4 Bde., Bd. 1* (Salzhausen, Germany: Iskopress, 2006)
9. P. Honkanen-Schoberth, *Starke Kinder brauchen Starke Eltern* (Freiburg, Germany: Urania Verlag, 1985)
10. J. Gipeņreitere, *Kā saprasties ar bērnu?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2006)
11. J. Gipeņreitere, *Turpinām saprasties ar bērnu. Vai tā?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2012)
12. E. Eriksons, *Personības attīstības psihosociālā teorija* (2009)
13. *Vecumposmu attīstības īpatnības bērniem. Metodiskie ieteikumi darbā ar bērniem* (Rīga, Latvija: 2008)
14. Berns E. *Spēles, ko spēla cilvēki.* - R.: SIA Birojs, 2000.
15. Integratīva mācību metodika adaptācijai sociālajā vidē kognitīvo un kustību funkciju uzlabošanai, ESF projekta „Integratīvas mācību metodikas izstrāde un ieviešana adaptācijai sociālajā vidē skolēniem un jauniešiem ar mācīšanās, kognitīvo funkciju un kustību traucējumiem” materiāli. 2013
16. Л.М.Шипицина «Психология детей-сирот», издательство Санкт-Петербургского университета, 2005